

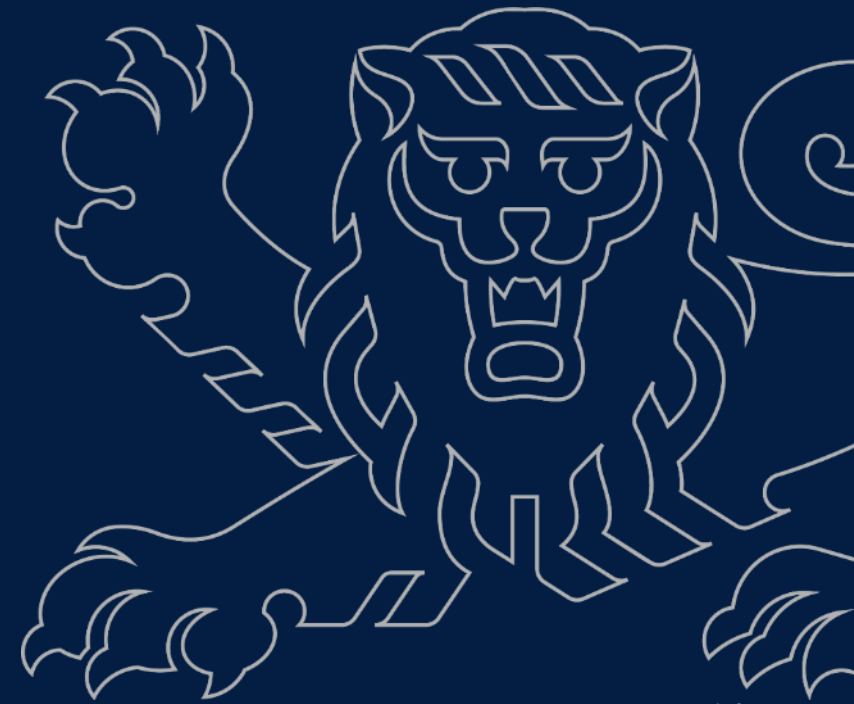
SISEMINISTEERIUM

Tuumaenergia ja -ohutuse seadus (TEOS) – julgeolek ja hädaolukordadeks valmisolek

Reelika Runnel

nõunik

Tallinn, 05.05.2026

TEOS-est tulenevad ülesanded SiM haldusalas

Julgeoleku ja hädaolukordadega arvestamine TEOS-es

TEOSega kehtestatavad siseministri määrused

1.

Täpsustatud nõuded tuumakäitise hädaolukorra **riskianalüüside**.

2.

Täpsustatud nõuded tuumakäitise hädaolukorra **plaanile** ja selle rakendamisele.

3.

Tuumamaterjali **füüsilise kaitse** nõuded, tüüripohu profilli ja kavandamise aluseks oleva ohu määramise kord ja tuumamaterjali kategoriseerimise alused.

4.

Nõuded tuumakäitise **siseturvateenistusele** ja turvateenistujate **kvalifikatsioonile** ning sertifitseerimisele.

5.

Tuumakäitisega seotud **taustakontrolli** ulatuse täpsustatud nõuded, läbiviimise kord, isikuandmete ankeedi täpsustatud loetelu ja näidismvorm ning andmete säilitamise tingimused.

6.

Tuumaohutusluba omavas äriühingus **olulise osaluse omandamise** taotluse ja pädeva asutuse nõusoleku andmekoosseis.

Vastutuse jaotus hädaolukorras

Tuumakäitise hädaolukorra lahendamise plaani harjutamine ja kontrollimine

Õppuste korraldus (Käitamisloa omaja)

1. **Vähemalt üks kord aastas:**
Tuumakäitise õppus.
2. **Vähemalt kord kolme aasta jooksul:**
Käitiseväliste reageerimist ja territooriumist väljapoole ulatuvaid tegevusi puudutav koostööõppus.

Peamised õiguslikud alused

- ◆ **EL tasand:** Otsus 87/600/Euratom.
- ◆ **Eesti tasand:** Kiirgusseadus, Hädaolukorra seadus, TEOS.
- ◆ **Rahvusvaheline tasand:** IAEA konventsioonid ja kahepoolsed välislepingud.

Koostööpartnerid & Rollid

Koostööpartnerid (Kellega koos)

- ◆ Päästeamet (keskne roll)
- ◆ Riigiasutused
- ◆ Kohalikud omavalitsused

Koostööõppuse eesmärgid

- ◆ Teabevahetus asutuste vahel
- ◆ Käitiseväliste reageerimise korraldus
- ◆ Elanikkonnakaitse meetmete rakendamine
- ◆ Koordineeritud tegevus
- ◆ Avalikkuse teavitamine ja kriisikommunikatsioon
- ◆ Tuumajulgeoleku ja füüsilise kaitse stsenaariumid

Koostööõppus

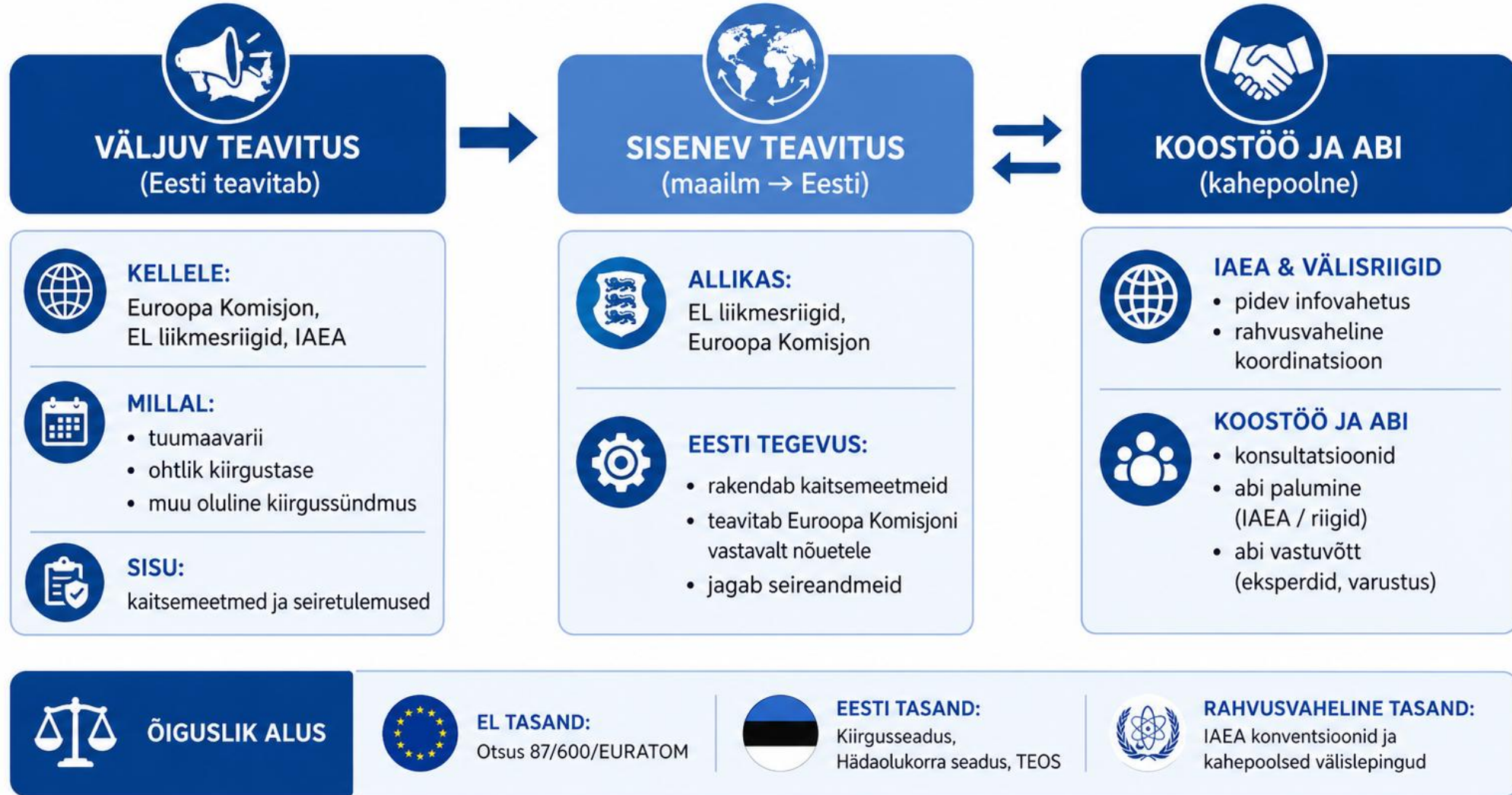

Üldine põhimõte

- ◆ Harjutada ja kontrollida plaani.
- ◆ Tagada valmisolek.

Rahvusvaheline teavitamine ja koostöö kiirgushädaolukorras

Pädevuste arendamine ja rahvusvaheline koostöö

Pädevuste arendamine tuumajulgeoleku ja hädaolukordadeks valmisoleku valdkonnas eeldab süsteemset ja pikaajalist koostööd nii riigisisest kui rahvusvaheliselt. Oluline on tagada järjepidev koolitus, teadmussiire ning kriitiliste kompetentside hoidmine.

IAEA (Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur): regulaarne osalemine koolitustel ja seminaridel tuumajulgeoleku ning hädaolukordade teemal.

USA: koostöö USA Riikliku Tuumajulgeoleku Administratsiooni (NNSA), FIRST programmi ning *Defense Threat Reduction Agency* (DTRA) ja NATO kaudu.

Euroopa Komisjon: tuumajulgeoleku, hädaolukordadeks valmisoleku ja kiirgusohutuse alane koostöö, õppused ja koolitused.

Prantsusmaa, Jaapan ja Soome: pikaajaline koostöö tuumaenergia valdkonnas, sh seminarid ja õppevisiidid.

Siseministeeriumi haldusala eelarve lisavajadused 2027-2030 seoses TEOS rakendamisega

Valitsemisala	Kulu liik	2027	2028	2029	2030	Töökohad	Põhisisu
Siseministeerium	Tööjõukulu	64 224	64 224	64 224	64 224	1	Koordinatsioon, õigusloome
	Majandamiskulu	36 000	36 000	36 000	36 000	0	Analüüsid, koostöö
Päästeamet	Tööjõukulu	168 588	168 588	168 588	168 588	3	CBRN, kemikaaliohutuse ja järelevalve arendus
	Majandamiskulu	36 000	36 000	6 000	6 000	0	Õppused, varustus
Sisekaitseakadeemia	Tööjõukulu	0	0	18 732	56 196	1	CBRN väljaõpe
	Majandamiskulu	6 000	6 000	6 000	6 000	0	Õppematerjalid
Politsei ja Piirivalveamet	Tööjõukulu	60 811	126 568	197 556	197 556	3	Kriisivalmidus
	Majandamiskulu	6 000	9 000	18 000	18 000	0	Koolitused
KOKKU		389 623	458 380	527 100	564 564	8	
KOKKU 2027–2030					1 939 667€		
*KAPO vajadused on esitatud eraldi							

Kogu hädaolukordadeks valmisoleku väljaarendamise investeerimisvajadus aastani 2035 SiM haldusalas (va KAPO, mis on esitatud eraldi): 17 042 511 €

Põhisõnumid

- **TEOS on koostatud rahvusvahelisele ja Euroopa Liidu õigusele tuginedes,** arvestades teiste riikide (nt Soome, Rootsi, Prantsusmaa) praktikat ning Eesti olemasolevat hädaolukordade ja julgeoleku raamistikku.
- **Seadus ei loo eraldiseisvat süsteemi,** vaid integreerib tuumavaldkonna olemasolevasse riiklikku kriisisüsteemi ja julgeolekuarhitektuuri.
- **Riik säilitab keskse rolli** elanikkonnakaitses ja kriisijuhtimises – vastutust ei saa täielikult delegerida tuumakäitise operaatorile.
- **Julgeoleku ja hädaolukordadeks valmisoleku lahendused on riskipõhised,** tuginedes regulaatori hinnangule ja tegelikule ohutasemele.
- **Julgeolekuga arvestatakse kogu tuumajaama elutsükli vältel,** alates planeerimisest ja asukohavalikust kuni käitamiseni.
- **Võtmetähtsusega on inimesed ja pädevus** – süsteem toimib ainult siis, kui meil on väljaõppinud spetsialistid, toimiv väljaõppesüsteem ja regulaarne harjutamine.
- **Siseministeriumi haldusala arendab sihipäraselt oma võimekusi,** et olla pädev ja usaldusväärne partner nii regulaatorile kui ka teistele asutustele.
- **Rahvusvaheline koostöö ja teadmussiire (IAEA, USA, EL partnerid)** on kriitiline, et tagada Eesti võimekus vastata kaasaegsetele ohtudele.

SISEMINISTEERIUM

Tänan!

Reelika Runnel

nõunik

Reelika.Runnel@siseministeerium.ee

